

3. Конституція України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 (із змінами).

4. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № № 40-44, ст. 356.

5. Закон України «Про землеустрій» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № № 36, ст. 282.

6. Закон України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 51, ст. 553.

7. Крамаренко О.В. Поняття та види прав на землі для будівництва багатоквартирних житлових будинків у містах / О.В. Крамаренко // Часопис Київського університету права. – 2012. – № 2. – С. 256.

Шаблієнко А.С.

аспірант,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОНЯТТЯ «ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ» ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Окремі фахівці, визначаючи поняття «електронна комерція», вважають, що в юридичному розумінні вона означає укладання на міжнародних та внутрішніх ринках в електронній формі ряду підприємницьких договорів, таких, як купівля-продаж, постачання, страхування, банківські договори, перевезення вантажів чи пасажирів повітряним, морським, залізничним транспортом, а також інших договорів, пов'язаних із промисловим та діловим співробітництвом [1].

На думку інших науковців, електронна комерція – це така форма постачання продукції, за якою вибір та замовлення товару здійснюється через комп'ютерні мережі, а розрахунки між покупцем та постачальником відбуваються з використанням електронних документів і/або електронних же засобів платежу.

Крім того, електронна комерція, деякими вченими, розглядається як складова таких більш широких понять, як електронний бізнес та електронна торгівля [2].

На думку Тедєєва А.А. термін «електронна комерція» розглядається як складова або частина таких понять, як «електронна торгівля» та «електронний бізнес» [3]. Наприклад, російська дослідниця М.В. Макарова визначає поняття «електронної комерції» як «різновид бізнес-активності, в якій взаємодія суб'єктів бізнесу з купівлі-продажу товарів і послуг (як матеріальних, так й інформаційних) здійснюється за допомогою глобальної комп'ютерної мережі Інтернет або будь-якої іншої інформаційної мережі» [4]. А.М. Береза, І.А. Козак та інші під «електронною комерцією» розуміють «придбання чи продаж товару за допомогою електронних носіїв чи через мережу, подібну до Інтернет». Дане поняття може включати в себе замовлення, оплату та доставку товарів або послуг [5]. Таким чином, можна зробити висновок, що термін «електронна комерція» розглядається як складова або частина таких понять, як «електронна торгівля» та «електронний бізнес».

Беручи до уваги вищезазначені роботи українських та закордонних вчених, поняття «електронна комерція», «електронний бізнес» включають, окрім електронної комерції, такі види діяльності, як реклама, проведення маркетингових досліджень, підтримка зв'язків із постачальниками і користувачами, організація документообігу тощо.

Відповідно до п. 1 ч. 1 ст. 3 Закону України «Про електронну комерцію», електронна комерція – відносини, спрямовані на отримання прибутку, що виникають під час вчинення правочинів щодо набуття, зміни або припинення цивільних прав та обов'язків, здійснені дистанційно з використанням інформаційно-телекомунікаційних систем, внаслідок чого в учасників таких відносин виникають права та обов'язки майнового характеру [6].

Однак слід звернути увагу, що між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, було підписано Угоду про асоціацію, що було ратифіковано із заявою Законом України № 1678-VII від 16.09.2014 року (далі за текстом – «Угода»). Відповідно до Доповнення XVII-3 «Правила, що застосовуються до телекомунікаційних послуг», Україна взяла на себе зобов'язання впровадити протягом 3 років з дати набрання чинності Угодою у своє законодавство положення Директиви № 2000/31/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 08 червня 2000 року про деякі правові аспекти послуг інформаційного суспільства, зокрема,

електронної торгівлі на Внутрішньому ринку (Директива про Електронну торгівлю) [7]. Слід відмітити, що Директива № 2000/31/ЄС, за замістом, ототожнює поняття «електронна комерція» з поняттям «інформаційні послуги», а розкриваючи зміст поняття «інформаційні послуги», Директива № 2000/31/ЄС відсилає до поняття «послуга» в розумінні Директиви 98/34/ЄС [8].

Згідно ч. 2 ст. 1 Директиви № 98/34/ЄС Європейського парламенту та Ради ЄС про процедуру надання інформації в галузі технічних стандартів та регламентів, а також правил надання послуг в інформаційному суспільстві від 22 червня 1998 року, послугою виступає будь-яка послуга інформаційного суспільства, тобто будь-яка послуга, що надається за винагороду, дистанційно, за допомогою електронного зв'язку та за індивідуальним запитом, при цьому дистанційно означає те, що послуга надається за відсутності сторін, за допомогою електронного зв'язку означає те, що послуга повинна бути спрямована в початковому стані і отримана в пункті призначення за допомогою електронного обладнання для обробки (включаючи цифрове стиснення) та зберігання даних або повністю передана і отримана за допомогою дротового зв'язку, радіозв'язку, оптичних чи інших електромагнітних засобів, а за індивідуальним запитом означає те, що послуга надається за допомогою передачі даних за індивідуальним запитом [9].

На мою думку, поняття «електронна комерція» слід визначити як дії та операції з укладення сторонами правочинів, які виконуються у дистанційний спосіб із застосуванням всесвітньої інформаційної системи загального доступу, яка логічно зв'язана глобальним адресним простором та базується на інтернет-протоколі, визначеному міжнародними стандартами, при оформленні та здійсненні продажу чи постачання товарів, у тому числі електронних товарів, виконанні робіт, наданні послуг та/або здійснення інших дій, спрямованих на отримання прибутку.

Виходячи в вищевикладеного, можна зробити висновок, що ринок електронної комерції збільшується з кожним роком, однак законодавство України не має єдиного підходу до понятійного апарату в галузі електронної комерції. Для того, щоб врегулювати галузь електронної комерції, потрібно спочатку визначитися з тим, що саме вважається електронною комерцією, провести імплементацію європейського законодавства, відповідно до взятих на себе зобов'язань, проте, продовжувати дослідження та

вдосконалення підходів до проблематики врегулювання електронної комерції, як нового інструменту ведення господарської діяльності.

Список використаних джерел:

1. Мелюхин И.С. Информационное общество: достижения, проблемы, тенденции развития. – М.: МГУ, 1999. – 208 с.
2. Чучковська А.В. Правове регулювання електронної комерції в Україні. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
3. Теедеев А.А. Электронная коммерция (электронная экономическая деятельность). Правовое регулирование и налогообложение. – М.: 2002. – 68 с.
4. Макарова М.В. Електронна комерція: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 272 с.
5. Ткаченко М.І. Система електронних послуг комерційного банку. – Тернопіль, 2003. – 136 с.
6. Про електронну комерцію: Закон України від 03 вересня 2015 року № 675 – VIII // Урядовий кур'єр, 07.10.2015 року, № 180.
7. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 року № 1678 – VII // ВВР від 03.10.2014, № 40, с. 2843.
8. Директива 2000/31/ЄС Європейського парламенту та Ради «Про деякі правові аспекти інформаційних послуг, зокрема, електронної комерції, на внутрішньому ринку» («Директива про електронну комерцію») від 08.06.2000 року // текст розміщено в Інтернет за адресою: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_224.
9. Директива № 98/34/ЄС Європейського парламенту і Ради ЄС про процедуру надання інформації в галузі технічних стандартів і регламентів, а також правил надання послуг в інформаційному суспільстві від 22.06.1998 року // текст розміщено в Інтернет за адресою: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_b11.